

Politik Stratejide
Duygusal Zeka ve
Motivasyon

Dr. Erhan Uslu

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Politik Stratejide

Duygusal Zeka ve Motivasyon

Dr. Erhan Uslu

Kapak ve Sayfa Düzeni: Buse Dilara Dirim

©Siyasal Kitabevi Tüm Hakları Saklıdır.

2022 Şubat, Ankara

ISBN No: 978-625-7424-29-5

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

Baskı:

Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47865

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48

Tel: 0(312) 341 36 67

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay/Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

http://www.siyasalkitap.com

Politik Stratejide
Duygusal Zeka ve
Motivasyon

ÖNSÖZ

Büyük İskender'in hocası olan Aristo'ya göre politika, adaleti ve toplumun mutluluğunu sağlamak için yapılır. Büyük Selçuklu Devleti'nin veziri Nizam-ül Mülk'ün yedi öğüdü, politikada adalet ve liyakatin önemini vurgular. Toplumun mutluluk ve refah düzeyini artırmak için politika yapanların, inandırıcı ve güven sağlayıcı yöntemler uygulayabilen liyakat sahibi kişiler olması gerekiyor. Bir yandan kendimizi ifade etmeye çalışırken, diğer yandan da olumsuz bilgileri yok etmek zorunda kalıyoruz. Bu işi en iyi biçimde uygulamayı sağlayan bilimsel yöntemler bize; halkın duygularını doğru algılamak, kendimizi onlara doğru ifade etmek, empatiyle onların gözünden bakabilmek, etkili iletişim kurup halkı yönlendirmek, ve bizi seçmeleri için onları motive etmek gibi bileşenlerden oluşan duygusal zekayı işaret ediyor. İlerleyen sayfalarda politik pazarlama, duygusal zeka, motivasyon konularına dair teori ve birkaç örnek yer almaktadır.

Toplumun mutluluğunu artırmak amacıyla adalet ve liyakat esaslı bir yönetim kurabilmek için ilk önce, adayların bunu yapabileceğine halkı inandırmaları gerekir.

Bir insanın algıladığı neyse, onun gerçeği odur.

DR. ERHAN USLU

SİMGELER VE KISALTMALAR

EI:	Emotional Intelligence : Duygusal Zeka
EQ:	Emotional Quotient : Duygusal Zeka
EQ-i:	Emotional Quotient Inventory: Duygusal Zeka Envanteri (Çizelgesi)
IQ:	Intelligenz Quotient (İngilizce Intelligence Quotient : Zeka Oranı
MEIS:	Multifactor Emotional Intelligence Scale:Çok Faktörlü Duygusal Zeka Ölçeği
MSCEIT:	Mayer Salovey Caruso Emotional Intelligence Test: Mayer Salovey Caruso Duygusal Zeka Testi
SAT:	Scholastic Assessment Test : Akademik Değerlen- dirme Testi
SQ:	Social Quotient : Sosyal Zeka
SSEIT:	Shutte Self Report Emotional Intelligence Test: Shutte: Kendi Kendine Uygulanan Duygusal Zeka Testi
WAIS:	Wechsler Adults Intelligence Scale: Wechsler Yetişkinler İçin Zeka Testi
WISC:	Wechsler Intelligence Scale for Children: Wechsler Çocuklar İçin Zeka Testi
WLEIS:	Wong and Law Emotional Intelligence Scale: Wong ve Law Duygusal Zeka Testi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
ŞİMGELER VE KISALTMALAR.....	7
İÇİNDEKİLER.....	9
GİRİŞ	13

1.BÖLÜM

POLİTİK STRATEJİDE DUYGUSAL ZEKA VE MOTİVASYON	15
---	-----------

2.BÖLÜM

DUYGUSAL ZEKA	31
2.1. ZEKA KAVRAMINA GENEL BAKIŞ.....	31
2.1.1. Zeka'dan Duygusal Zeka'ya Tanımlar	32
2.1.2. Bilişsel Zeka ve Duygusal Zeka İlişkisi	35
2.1.3. Algı Kavramı.....	38
2.1.4. Duygu Kavramı	39
2.2. DUYGUSAL ZEKA TEORİLERİ	40
2.2.1. Salovey&Mayer Duygusal Zeka Teorisi.....	41
2.2.2. Goleman Duygusal Zeka Teorisi	46
2.2.3. Bar-On Duygusal Zeka Teorisi.....	49
2.2.4. Cooper&Sawaf Duygusal Zeka Teorisi	50
2.3. DUYGUSAL ZEKANIN BİLEŞENLERİ	52
2.3.1. Duyguları Algılama.....	52
2.3.2. Duyguları Açıklama	53
2.3.3. Empati	54
2.3.4. Duyguları Yönlendirme.....	55
2.3.5. Etkili İletişim	56
2.3.6. Motivasyon.....	56

2.4. DUYGUSAL ZEKA VE BAŞARI	58
2.4.1. Duygusal Zeka Yetenek mi Davranışsal Taktik mi? ..	58
2.4.2. Duygusal Zekanın Başarıdaki Rolü	59
2.5. ZEKA ÖLÇÜMÜ	63
2.5.1. Bilişsel Zeka Ölçümü	63
2.5.1.1. Binet Zeka Testi	65
2.5.1.2. Wechsler Zeka Testi	66
2.5.1.3. Diğer Bilişsel Zeka Testleri	67
2.5.2. Duygusal Zeka Ölçümü	69
2.5.2.1. Mayer, Salovey, Caruso Duygusal Zeka Testi	69
2.5.2.2. Bar-On Duygusal Zeka Envanteri	71
2.5.2.3. Cooper&Sawaf Duygusal Zeka Haritası	72
2.5.2.4. Schutte Duygusal Zeka Testi	73
2.5.2.5. Wong&Law Duygusal Zeka Ölçeği	74
2.5.3. Zeka Testlerinde Doğruluk	75
3. BÖLÜM	
MOTİVASYON	79
3.1. MOTİVASYONA GENEL BAKIŞ	79
3.2. MOTİVASYON TEORİLERİ	80
3.2.1. İhtiyaçlar Hiyerarşisi	80
3.2.2. ERG Teorisi	83
3.2.3. Başarma İhtiyacı Teorisi	84
3.2.4. Çift Faktör Teorisi	85
3.2.5. Şartlandırma (Pekiştirme) Teorisi	87
3.2.6. Beklenti Teorisi	88
3.2.7. Hakkaniyet Teorisi	90
3.2.8. Amaç Belirleme Teorisi	92
3.2.9. İçsel ve Dışsal Motivasyon	93
3.3. MOTİVASYONU ETKİLEYEN FAKTÖRLER	96
3.3.1. Psikolojik Faktörler	97
3.3.1.1. Duygusal Zeka	97
3.3.1.2. Performans Algısı	99
3.3.1.3. Psikolojik ve Zihinsel Değişkenler	100

3.3.1.4. Başarı Motivasyonu.....	100
3.3.2. Fizyolojik Faktörler	101
3.3.3. Finansal Faktörler	102
3.3.4. Örgütsel Faktörler	102
3.3.4.1. İşin Özellikleri	103
3.3.4.2. İletişim	104
3.3.4.3. Yetki ve Sorumluluk Dengesi.....	104
3.3.4.4. İş Güvenliği.....	105
3.3.4.5. Terfi İmkanları.....	106
3.3.4.6. İş Tatmini.....	106
3.3.4.7. Kararlara Katılma	107
3.3.4.8. Adil Örgüt Kültürü	107
3.3.4.9. Yönetim Tarzı	108
3.4. MOTİVASYON ÖLÇÜMÜ	111
SONUÇ	113
KAYNAKLAR	131

GİRİŞ

Bu kitap¹, duygusal zeka ve motivasyon kavramlarını ayrıntılı biçimde anlatmaktadır. Bilişsel zekadan duygusal zekaya, öne çıkan zeka teorileri anlatılmaktadır. Motivasyon teorileri ve motivasyon üzerinde etkili olan unsurlar ayrı ayrı başlıklar altında aktarılmaktadır.

Motivasyon üzerinde psikolojik değişkenler, fizyolojik değişkenler, finansal değişkenler, ve örgütsel değişkenlerin etkisi bulunur. Bireyler bazen beslenme, barınma gibi fizyolojik ihtiyaçları doğrultusunda motive olur. Bazen de bireylerin psikolojik değişkenleri onun motive olmasını sağlar. Başarılı olma güdüsü ya da çevresiyle iletişim halinde bulunma ihtiyacı insanı motive eden etkenler arasındadır. Bazen, belirli amaçları doğrultusunda motive olan insan, bazı durumlarda kendisine adil davranılmadığını algılayıp motivasyonunu kaybeder. Bunların dışında, ödüller kişiyi motive etmek amacıyla kullanılmaktadır. Örneğin, daha iyi yaşam koşulları, prestij imkanları, ya da takdir edilme gibi unsurlar, insanın daha iyi motive olmasını sağlamaktadır.

Duygusal zeka “kendi duygularını ve başkalarının duygularını anlayabilme, ve bunun sayesinde duyguları ve davranışları yönlendirebilme yeteneği” olarak tanımlanmaktadır. Duyguları anlama, duyguları ifade etme, empati, duyguları yönlendirme, iletişim, ve motivasyon, duygusal zekayı oluşturu-

---

¹ “Doğrudan Pazarlama Çalışanlarında Duygusal Zeka, Performans Algısı, Motivasyon İlişkisi: Ankara İli Çağrı Merkezi Çalışanları Örneği” (2019) adlı doktora tezinden türetilmiştir.

ran yeteneklerdir. Duygusal zeka bir davranış biçimi değil, bir yetenektir. Daha yüksek duygusal zeka yeteneklerine sahip bir insan, hem kendisini hem de başkalarını motive etmek konusunda daha başarılıdır. Kendisi için iyi bir ruh hali yaratmak ve bunu sürdürmek; ve çevresindeki kişileri nelerin harekete geçireceğini sezerek bunları kullanmak, duygusal zeka yetenekleridir.

Duygusal zekanın bilişsel zekaya göre daha yeni bir kavram olması ve popülerlik kazanması gibi sebeplerden dolayı, bilişsel zekanın sınırlı etkisi ve duygusal zekanın büyük etkisi pek çok kitapta anlatılmaktadır. Bu yöndeki çalışmaların hatası, duygusal zekanın bilişsel zekaya alternatif olmadığını gözden kaçırmalarıdır. Duygusal zeka, bilişsel zekaya alternatif olarak ortaya atılan bir kavram değildir. Duygusal zeka ve bilişsel zeka, birbirlerini tamamlayan yeteneklerdir.

Başarı üzerinde bilişsel zekanın %10-20 gibi bir etkisi bulunuyorsa, geri kalan %80-90 duygusal zekanın etkisi değildir. Her konuyu etkileyen birçok değişken bulunduğu gibi, başarıyı ya da performansı da etkileyen birçok değişken bulunmaktadır. Bilişsel zeka ve duygusal zeka, birbirine alternatif iki zeka türü değil, birbirini destekleyen zeka bileşenleridir. Bilişsel zeka ve duygusal zeka, farklı alanlarda ve farklı işlerde, farklı bileşimlerle gerekli olmaktadır. Örneğin, bir politikacı açısından bilişsel zekaya ihtiyaç vardır; ancak duygusal zekaya daha fazla ihtiyaç vardır. Çünkü politika, seçmenlerle ya da potansiyel seçmenlerle etkileşim kurulmasını gerektirir. Seçmenlerin ihtiyaçlarını anlama, onlara uygun biçimde hitap etme, onları ikna etme, onları oy vermeye motive etme gibi beceriler, duygusal zeka yetenekleri gerektirmektedir.